

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0273

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Tevfik Avcu

Kürşat Yenilmez

Eskisehir Osmangazi University

tavcu@ogu.edu.tr

Eskisehir-Turkey

**YEDİNCİ SINIF MATEMATİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE
DAYALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ**

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, İlköğretim 7. Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı'nın öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Nitel araştırma yöntemleri esas alınarak yapılan bu araştırmanın görüşme grubunu Eskişehir ili merkezindeki ilköğretim okullarında çalışan ve 7. sınıflara yeni programı uygulamış olan 20 matematik öğretmeni oluşturmaktadır. Yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak katılımcıların yeni program hakkında özgün ifadelerine dayalı olarak elde edilen veriler içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre; öğretmenlerin yeni programı genel olarak olumlu bulmakla beraber uygulamada bazı güçlükler çektikleri tespit edilmiştir. Öğretmenler, bu sorunların kaynağını yeni programın öğreticiler ve öğrenenler tarafından henüz özümsememesi olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Karşılaşılan önemli sıkıntılar ise; okulların fiziki alt yapılarının yeni programın şartlarına hazır olmaması, ders saati süresinin yetersiz olması, çok sayıda etkinlik olması, sınıfların kalabalık olması, ölçme-değerlendirme etkinliklerinin çok fazla ve karışık olması olarak sıralanmıştır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim, Matematik Öğretmeni,
Matematik Öğretimi, Program Değerlendirme,
Matematik Dersi Öğretim Programı

**EVALUATION OF THE SEVENTH GRADE MATHEMATICS CURRICULUM BASED ON TEACHERS'
OPINIONS**

ABSTRACT

The purpose of this study was to evaluate the 7th grade mathematics curriculum based on teachers' opinions. The study group of this qualitative research consists of 20 mathematics teachers chosen randomly from primary schools in Eskişehir. Semi-structured interview method was used to determine the teachers' opinions about 7th grade mathematics curriculum. Content analysis was used to analyze data. According to the results of the study, teachers have positive opinions about 7th grade mathematics curriculum but there were some problems in application. These problems originated in no assimilation of new curriculum by both teachers and students according to the teachers opinions. Teachers expressed that the inefficiency of hard infrastructure of the schools for new curriculum, inefficient weekly course hours, too much activities, crowded classrooms, complex evaluation techniques made difficult to application of new curriculum.

Keywords: Primary Education, Mathematics Teacher,
Teaching Mathematics, Evaluation of Curriculum,
Mathematics Curriculum

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Eğitim, bilim çağında kendini sürekli yenilemek zorunda olan toplumlarda en önemli sistemdir. Üretilen bilgi ve teknolojiyle değişen toplumlarda, toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bireylerin yetiştirilmesi görevi eğitim sisteminindir. Eğitim programları, eğitim sistemi içerisinde konu ile ilgili en önemli öğedir. Eğitim programlarının istenilen nitelikte hizmet verebilmesi için gelişen, değişen koşullar altında yeniden düzenlenmesi ve toplumun, bireylerin değişen ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde sürekli geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca eğitimdeki toplumsal değişimler ve insan hakları alanındaki gelişmeler, öğrenmenin kişinin ilgi, yetenek ve tercihlerine odaklanmasını ve beraberinde alternatif eğitim programlarını gündeme getirmektedir [1].

Günümüzde çağı yakalamak isteyen toplumların ihtiyaç duyduğu bireyler ancak dinamik bir eğitim programının ürünü olabilirler. Burada bahsedilen program; sürekli değişen, gelişen, çeşitli durumlara uyarlanabilen esnek bir programdır. Bu durumda mevcut eğitim sisteminin, çağın gereklerine uygun bir şekilde düzenlenmesi ve eğitim sisteminin bu gereklere uygun şekilde dönüştürülmesi gerekmektedir. Ülkemizde de son olarak, 2004-2005 öğretim yılında 9 ilde ve 120 pilot okulda uygulaması yapılan ilköğretim programlarının, 2005-2006 öğretim yılında tüm ilköğretim okullarında uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu yeni yapılanmada Türkçe, Hayat Bilgisi, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleri ile birlikte Matematik dersinin öğretim programı da değişikliğe uğramıştır.

Matematik eğitiminde, bireyleri çeşitli bilgilerle donatmaktan çok onlara, karşılaştıkları problemleri çözmeye yardımcı olacak yöntem ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır. Bu nedenle bireylerin matematiksel kavram ve ilkeleri kavrayabilme, kritik ve yaratıcı düşünebilme, iletişim kurabilme yeteneklerini geliştirmeye dayalı, ezberden uzak bir matematik öğretimi istenen ve beklenen bir eğitimdir [2].

Bu tür öğrenmelerin faydaları; öğrenmenin zevkli hale gelmesi, daha kalıcı öğrenmelerin olması, daha kolay öğrenme, kendi kendine öğrenmenin kolaylaşması, problem çözme becerisinin gelişmesi, matematik kaygısının azalması ve derse karşı olumlu tutum geliştirmesi şeklinde sıralanmıştır [3].

Bugüne kadar yapılan programlar; teorik bilgi ağırlıklı olduğu, öğrencilerin ilgi, yetenek ve kapasite farklılıklarını göz önünde bulundurmadığı, yaratıcı düşünmeyi geliştirmede hayati kolaylaştırıcı becerilere yer vermediği, değişkenliğinin olmadığı gerekçesiyle eleştirilmişlerdir [4].

Günümüz çağdaş eğitiminin amacı ise ezberleyen değil; araştıran, keşfeden ve uygulayabilen birey yetiştirmektir. Bu amaçların gerçekleşmesi aşamasında, öğrencilerin gelişim dönemleri ve düzeylerinin dikkate alınarak öğretim programları hazırlanması gerektiği savunulmaktadır [1].

Ülkemizde Cumhuriyet döneminde yürürlüğe konulan ilköğretim matematik programları; 1924, 1936, 1948, 1968, 1983, 1990, 1999 ve 2004 yıllarında çıkarılmıştır. Bunlardan; 1924, 1936, 1948 ve 1968 yıllarında çıkarılanlar, 5 yıllık zorunlu ilköğretime göre, "İlkokul Programı" adıyla ilköğretim bütün derslerine ait programları içeren bir kitap halinde yayımlanmıştır. Matematik programı da bunlar içinde bir bölüm olarak yer almıştır. Ancak, 5.7.1983 tarihinde çıkarılan İlkokul Matematik Programı, ilk defa ayrı bir kitap halinde yayımlanmıştır. Daha sonra bu program, "ilköğretim" kavramı doğrultusunda ortaokulların matematik programıyla bütünleştirilerek Talim ve Terbiye Kurulu'nun 19.11.1990 gün ve 153 sayılı kararıyla "5+3=8 İlköğretim Matematik Dersi Programı" adı altında yayımlanmıştır [5]. 1990 yılında çıkarılan bu program, yeterlik ve verimliliğini belirlemek amacıyla yapılan araştırmalar dikkate alınarak düzenlemelerden geçirilmiştir. Talim ve Terbiye Kurulu'nun 25.05.1998 gün ve 68 sayılı kararıyla "İlköğretim Okulu Matematik Dersi Öğretim Programı" adı ile kabul edilmiştir [6].

Ancak 1998 yılına kadar '8 Yıllık Temel Eğitim' tam anlamıyla uygulanmamıştır. Uygulamada sorunlar yaşanmıştır. 1998 yılında Milli Eğitim Bakanlığı ilköğretimin zorunlu ve kesintisiz 8 yıl olarak okutulması uygulamasına başlamıştır. Milli Eğitim Bakanlığınca ilköğretim programında yapılan son değişiklik ise 2004 yılında yapılandırmacı yaklaşım temel alınarak hazırlanan yeni ilköğretim programının geliştirilmesi ile gerçekleştirilmiştir.

Günümüz bilişim çağında giderek önemi artan ve daha fazla kaynak ayrılan eğitim sektöründe program değişikliğinin sebebi küreselleşmenin eğitim hayatına yansmasıyla açıklanmıştır; "Bu yansıma düzeyini saptamak ve program geliştirme sürecindeki gelişmeleri görmek için, her eğitim basamağında olduğu gibi, kuşkusuz ilköğretim basamağında da eğitim programlarının sürekli olarak değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır" [7].

Değişimin gerekliliği bir başka bakış açısı ile aşağıdaki şekilde ele alınmaktadır;

- Değişik bilim alanlarındaki araştırma bulgularının ve eğitim bilimlerinde öğretme/öğrenme anlayışındaki gelişmelerin yöntem ve içerik olarak öğretim programlarına yansıtılması.
- Mevcut öğretim programları uygulamaları kapsamında öğrencilerin çoğunluğunda okula, öğrenmeye, okumaya tepki düzeyinde bir isteksizlik olması.
- Mevcut öğretim programlarında konuların çok kapsamlı ve ezbere dayalı bilgi yoğunluklu olması nedeniyle, konuların zamanında bitirilememesi ve çoğu zaman sıkıştırılıp öğrenilmeden bitirilmesinin tercih edilmesi.
- Programda yer alan konuların birçoğunun çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun olmaktan, onların merak ve ilgilerini karşılamaktan uzak olması.
- Sekiz yıllık kesintisiz ilköğretim uygulaması ile ilköğretim ve ortaokul programları üst üste eklendiği için, temel eğitimde program bütünlüğünün olmaması.
- Ekonomik ve toplumsal gelişmelerin bir sonucu olarak, bireylerin yaratıcılık, eleştirel düşünme, problem çözme, karar verme, işbirliği yeterliklerini kazanmalarının daha bir önem kazanmış olması.
- Kendini ifade edebilen, iletişim kurabilen, girişimcilik ruhuna sahip vatandaşlar yetiştirme gerekliliğinin daha baskın konuma gelmesi.
- Çocuklarımızın, ülke çapında ya da uluslar arası değerlendirmelerde beklenen başarı gösterememesi [8].

Bu gerekçeler doğrultusunda ülkemizde 2004-2005 öğretim yılında 9 ilde ve 120 pilot okulda uygulaması yapılan İlköğretim Programı'nın, 2005-2006 öğretim yılında tüm ilköğretim okullarında uygulanması kararlaştırılmıştır. Bu program değişiklikleri ile ilköğretim okullarında, birinci kademe matematik dersi için 2005-2006 öğretim yılı başından itibaren İlköğretim 1-5 Sınıflar Matematik Dersi Öğretim Programı uygulanmaktadır. Daha sonra 2006-2007 öğretim yılından itibaren sırayla 6. sınıf, 7. sınıf ve 8. sınıf Matematik Dersi Öğretim Programı değişikliğe uğramıştır ve kademeli olarak uygulamaya konulmuştur. Yeni program yapılandırmacı yaklaşım merkezli hazırlanmıştır. Programların etkinliklerde uygulanmasını öngördüğü başlıca çağdaş öğrenme yaklaşımları ise, çoklu zeka kuramı ve bireysel farklılıklara duyarlı öğretimdir.

Önceki sistemin ezberci, günlük hayattan kopuk ve öğretmen merkezli olması nedeni ile uygulamaya konulan yeni programda temel hedefler şöyle belirtilmiştir: İyi Birey; İyi İnsan; İyi Vatandaş; İyi Tüketici; İyi Üretici ve Dünya ile Rekabet Edebilen Bireyler [9]. Yeni programla beraber katı davranışçı program terk edilerek; zihinsel ve yapılandırıcı bir yaklaşıma geçilmiş, yalnız öğretim değil eğitim de vurgulanmıştır. Avrupa

Birliđi standartlarının da ışığında öğretim, 8 yıllık kesintisiz eğitime uygun hale getirilmiştir.

Yeni programda bireysel farklılıkların dikkate alınması esas olduğu için programın esnek bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Bireyselliğın yanında takım çalışması yapabilen, araştırabilen, proje üretebilen, etkili kararlar alabilen, olaylara çok yönlü bakabilen, kendi problemlerini çözebilen, girişimci ve yaşam boyu öğrenmeyi sürekli öğrenme bilinci haline getirebilen, ekonomik anlamda bilinçli tüketimi yaşam tarzı haline getiren, ailesine ve topluma yararlı bireylerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir [8]. Yeni programlar oluşturulurken her bir dersin yapısı, içeriği ve özellikleri özenle incelenmiştir. Bu aşamada matematik dersi ve öğretimi ile ilgili çalışmalara da önemli bir yer ayrılmıştır [9].

Bu çerçevede 2007-2008 eğitim-öğretim yılında 7. sınıf matematik dersi yeni öğretim programı ilk kez uygulamaya konulmuştur. Öğrenenin pasif olduğu yaklaşım terk edilerek, öğretmenin rehberliğinde öğrenenin merkezde olduğu yaklaşıma geçilmiştir. Bu yaklaşıma paralel olarak derslerde materyal kullanımının ağırlıklı olduğu etkinlik temelli uygulamalar başlamıştır. Programdaki değişikliklerin en önemli ayaklarından birisi de; ders planlarının yerini öğretmen kılavuz kitabı, ders kitaplarının yerini de öğrenci ders kitabı ve öğrenci çalışma kitabının almış olmasıdır. Görüldüğü gibi yeni program hedef kısmından değerlendirme kısmına kadar eski programdan tamamen farklı bir anlayışla hazırlandığı için, matematik öğretmenlerinin yenilenen 7. sınıf öğretim programına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi önemli bir tartışma ve araştırma konusu olarak görülmektedir.

Bu araştırmanın temel amacı 2007-2008 öğretim yılında uygulamaya konan 7. sınıf matematik programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Bu görüşler dikkate alınarak yeni öğretim programının hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında karşılaşılan güçlükler nelerdir, nasıl giderilebilir bunlar saptanacak ve bu konuda öğretmenlerin görüşleri sunulmaya çalışılacaktır.

Literatürde, araştırmanın problemi ile ilgili ulusal ve uluslar arası düzeyde yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Altıncı sınıf Matematik dersi öğretim programının uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan çalışmada 10 matematik öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırma onucunda, öğretmenlerin pek çok sorunda görüş birliğine vardığı belirlenmiştir. Programın uygulanabilirliği konusunda pek çok eksiğinin olduğunu ısrarla vurgulayan öğretmenler, genellikle daha çok sıkıntı yaşayanların kıdemli öğretmenler olduğunu belirtmişlerdir [10].

"Matematik Öğretim Programının Değerlendirilmesi" isimli çalışmada; yeni öğretim programına yönelik öğretmen görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, 2006-2007 eğitim öğretim yılında Adana ilinde 5 ilköğretim okulunda görev yapan 8 matematik öğretmeni ile yürütülmüştür. Nitel bir çalışma olan çalışmadan elde edilen bulgular, yeni matematik programının genel olarak öğretmenler tarafından olumlu bulunduğunu ancak uygulamada bazı sorunlar yaşandığını göstermiştir [11].

"Altıncı Sınıf Matematik Öğretmenlerinin Matematik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri" isimli araştırma 2006-2007 öğretim yılında Eskişehir il merkezi ve taşradaki devlet okullarında görev yapan 140 altıncı sınıf matematik öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre; matematik öğretmenleri uygulamada bazı sorunlarla karşılaşılsa da yeni programı olumlu bulduklarını belirtmişlerdir. En büyük sıkıntının ise programın uygulama aşaması ile değerlendirme basamaklarında yaşandığı anlaşılmıştır. Uygulamada karşılaşılan güçlükler şu şekilde sıralanmıştır:

- Sınıf mevcutlarının çok kalabalık olması,
- Haftalık ders saatinin yetersiz olması,

- İlköğretim sonrası yapılan sınav ile yeni program arasında farklılıkların bulunması,
- Okul yöneticilerinin ve velilerin öğretmenlere yeterli destek vermemesi,
- Okulların fiziki alt yapısının ve olanaklarının yetersiz olması,
- Ölçme-değerlendirme etkinliklerinin çok fazla olması uygulamada karşılaşılan sorunların başında gelmektedir [9].

"İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi" isimli araştırmada; İlköğretim (1-5. Sınıflar) Matematik Öğretim Programı hakkında sınıf öğretmenlerinin görüşleri belirlenerek, bu görüşlere dayalı olarak programın değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bunun için Çanakkale, Edirne ve Eskişehir il merkezlerindeki ilköğretim okullarında görev yapan 459 sınıf öğretmeninden veri toplanmıştır. Betimsel nitelikte olan bu araştırmada ulaşılan bulgulara dayalı olarak öğretmenlerin; İlköğretim Matematik Dersi Öğretim Programının kazanım, içerik, öğrenme-öğretme süreci ve ölçme-değerlendirme boyutlarını yeterli buldukları belirtilmiştir. Ayrıca yeni programın uygulanması sırasında öğretmenler, özellikle hizmet içi eğitim kursuna gerek duyduklarını, okullarda araç-gereç, donanım ve teknoloji ile ilgili eksiklerin bulunduğunu, velilerden ve okul yöneticilerinden gerekli desteği alamadıklarını belirtmişlerdir [1].

"İlköğretim Matematik Programının Eğitsel Eleştiri Modeline Göre Değerlendirilmesi" isimli araştırmada 2004 programının olumlu ve olumsuz yönleri ortaya konmaya çalışılmıştır. Yeni programın; öğrenciyi merkeze alması, günlük hayatla ilişkiler kurabilmesi, öğretim ilkelerine uygun hazırlanması, öğrenciyi araştırmaya yönlendirmesi, matematik kaygısını azaltmaya ve derse karşı olumlu tutum geliştirmeye yardımcı olması, bireysel farklılıkları dikkate alması ve veliyi de sürece katması olumlu karşılanmıştır. Bütün bunların yanında; etkinlikler için ayrılan sürenin yetersizliği, yeni programın gerektirdiği yeni materyallerin temininde karşılaşılan güçlükler, sınıfların kalabalık olması, değerlendirme yöntemlerinin çok fazla ve karışık olması, öğretmenlerin programa henüz adapte olamamaları, yönetici ve velilerin henüz yeterli bilgiye sahip olmamaları da yeni programın zafiyetleri olarak sıralanmıştır [12].

"Değişen İlköğretim Programının Uygulanma Durumu" isimli çalışmanın verileri, Adıyaman il merkezi ve merkeze bağlı köy okullarında görev yapan 450 sınıf öğretmeninden anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin en çok;

- Çok sayıda etkinlik olması
- Materyal ihtiyacının fazla olması
- Velilerle iletişimin yetersiz olması gibi konularda sorun yaşadıkları anlaşılmıştır. Ayrıca birleştirilmiş sınıfları okutan öğretmenlerin kendi sınıflarında yeni programı uygulama konusunda ciddi endişe duydukları tespit edilmiştir. Son olarak, öğretmenlerin çoğu yeni programla ilgili daha çok tanıtım seminerlerine ve hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir [13].

"6. Sınıf Matematiğinin Zorunlulukları: Etkili Program, Öğretme ve Değerlendirme" isimli araştırmada öğretmenlerin dikkat etmesi gereken hususlar şu şekilde sıralanmıştır:

- Öğrencilere ders içinde rehberlik edilmelidir.
- Ders esnasında bireysel farklılıklar dikkate alınmalıdır.
- Öğrencilerdeki matematiksel düşünme, problem çözme ve iletişim kurma becerileri geliştirilmelidir.
- Günlük hayattaki olaylarla matematiğin ilişkisi keşfettirilmelidir.
- Sonuca değil sürece dayalı değerlendirme yapılmalıdır [14].

"Matematik Programının Uygulanmasında Yaşanan Sorunlar ve Sorunların Çözümüne Yönelik Çözüm Önerileri" isimli araştırmada elde edilen bulgulardan faydalanılarak şu sonuçlar çıkarılmıştır:

- Matematik Programının yenilenmiş olması öğretmenlerden olumlu tepki almıştır.
- Yeni programla birlikte ilk kez kullanılmaya başlanan öğretmen kılavuz, ders ve öğrenci çalışma kitaplarından henüz tam faydalanılamamaktadır.
- Sınıf öğretmenleri yapılandırmacı yaklaşımın ekseninde matematik derslerinde beyin fırtınası ve buluş oluya öğrenme yöntemlerine daha çok yer vermeye başlamışlardır.
- Artık en çok kullanılan değerlendirme araçlarını performans ödevleri ve öğrenci ürün dosyaları oluşturmaktadır. Yazılı sınavlar ise bu sıralamayı takip etmektedir. Bu sonuçlardan sonra sınıf öğretmenleri uygulamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin şu önerileri dile getirmişlerdir:
 - o Matematik ders saatinin artırılması
 - o Ders içeriğinin yeniden düzenlenmesi
 - o Öğretmen kılavuz, ders ve öğrenci çalışma kitaplarının daha sade ve anlaşılır olması
 - o Ders araç-gereçlerinin temini konusunda yaşanan sıkıntıların giderilmesi ve fiziki koşulların iyileştirilmesi [15].

"Yeni İlköğretim Programlarının Değerlendirilmesi" adlı araştırmada yeni programın pilot uygulamaları değerlendirilmeye çalışılmıştır. Araştırma, 2004-2005 eğitim-öğretim yılında pilot uygulamanın yapıldığı 9 ilde bulunan 120 ilköğretim okulunda yürütülmüştür. Çalışma EARGED'e danışmanlık yapan akademisyenlerin rehberliğinde yürütülmüş ve toplanan veriler analiz edilip değerlendirildikten sonra hazırlanan rapor EARGED'e sunulmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre;

- Öğretmenler, programı genel olarak anlaşılır görmüşlerdir.
- Öğretmenler, ünitelerin yapısı ve içeriğini olumlu karşılamışlardır.
- Öğretmenler, programın ölçme-değerlendirme basamağını karışık ve zaman alıcı bulmuşlardır.
- Öğretmenler, öğretim programındaki değişikliklerin genel olarak olumlu etki bıraktığı görüşünde birleşmişlerdir [16].

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu araştırmanın temel amacı 2007-2008 öğretim yılında uygulamaya konan 7. sınıf matematik programının öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir. Bu doğrultuda 7. sınıf matematik öğretim programı hakkında bu programı ilk kez uygulayan öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Bu görüşler dikkate alınarak yeni öğretim programının hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında karşılaşılan güçlükler saptanmış ve bazı çözüm önerileri sunulmuştur.

Bu bilgiler ışığında çalışmanın matematik öğretmenlerine, eğitimcilere ve konu ile ilgili araştırma yapacaklara veri sağlayacak nitelikte olması açısından yararlı olacağı umulmaktadır. Programa ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesinin; programın mevcut durumunun ve uygulanmasındaki aksaklıkların belirlenmesine ve niteliğinin geliştirilmesine yönelik önerilerin oluşturulmasına katkı sağlayacağı ve gelecekteki program değerlendirme çalışmalarına ışık tutacağı düşünülmektedir.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı, verilerin toplanma süreci, verilerin analizi ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli (Model of the Research)

Bu araştırma; 2007-2008 eğitim-öğretim yılında uygulamaya konulan 7. sınıf ilköğretim matematik dersi öğretim programının uygulama aşamalarına (kazanım, içerik, öğrenme-öğretme ve ölçme-değerlendirme) ilişkin matematik öğretmenlerinin görüşlerini derinlemesine belirlemeye yönelik nitel/durumsal bir çalışmadır. Bu bağlamda araştırma durum saptamaya yönelik betimsel bir çalışma olup, nitel araştırma teknikleri temel alınarak desenlenmiştir. Araştırma tarama modelinden yararlanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşmede sorular önceden belirlenir ve bu sorularla veriler toplanmaya çalışılır [17]. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını sağlayabilir [18]. Araştırmanın amaçları doğrultusunda öğretmenlerle programın uygulama aşamalarına ilişkin yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır.

3.2. Çalışma Grubu (Study Group)

Araştırma, 2008-2009 eğitim öğretim yılında Eskişehir ilinde 10 ilköğretim okulunda görev yapan 20 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma 10 bayan ve 10 erkek olmak üzere toplam 20 matematik öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin yaklaşık yarısının (%40) mesleğe yeni başladıkları, önemli bir kısmının (%25) ise kıdemli sayılabilecek (21 yıl ve üzeri) düzeyde oldukları gözlenmektedir. Öğretmenlerin büyük oranda (%75) lisans mezunu olduğu görülmektedir. 9 öğretmen yeni programa yönelik hizmet içi eğitim almadığını, 11 öğretmen ise bu eğitimlerden faydalandığını belirtmiştir. Buna karşılık 11 öğretmenin herhangi bir seminere ihtiyaç duymadığını belirtmesi dikkat çekicidir.

3.3. Ölçme Aracı (Instruments of the Study)

Araştırmada ölçme aracı olarak [11] tarafından hazırlanmış olan "Matematik Öğretim Programının Değerlendirilmesi için Görüşme Formu" kullanılmıştır. Bu görüşme formu 4 farklı bölümde yer alan 32 açık ve kapalı uçlu sorudan oluşmuştur. Birinci bölümde kazanımlara ilişkin 9, ikinci bölümde içeriğe ilişkin 6, üçüncü bölümde öğrenme-öğretme sürecine ilişkin 11, dördüncü bölümde değerlendirmeye ilişkin 6 soru sorulmuştur. Son olarak da öğretmenlerin genel düşüncelerini, istek ve önerilerini belirlemeye yönelik açık uçlu genel bir soru yöneltilmiştir. Ayrıca görüşme formunun başında öğretmenlerin kişisel bilgilerini saptamaya yönelik 7 soru yöneltilmiştir.

Eskişehir İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan araştırma izni ile veri toplama aracı, 2008-2009 Eğitim öğretim yılı bahar döneminde Eskişehir il merkezinde görev yapan 20 matematik öğretmenine uygulanmıştır.

Görüşme formundaki sorular, öğretmenlere birebir görüşme esnasında yöneltilmiş olup görüşmeler ses kaydına alınmıştır, gerektiğinde notlar alınmıştır. Ancak araştırmaya katılan öğretmenlerin bazıları görüşmenin ses kaydına alınmasını istememiş, gönüllülük ilkesine ters düşmemesi için bu öğretmenlerden ses kaydı alınmamıştır. Her bir görüşme ortalama 25 dakika sürmüştür. Görüşme sırasında öğretmenlerin soruları cevaplarken araştırmacıdan etkilenmemesine çalışılmıştır. Öğretmenlerle yapılan birebir görüşmeler esnasında alınan ses kayıtlarından değerlendirme sırasında yararlanılmıştır. Araştırmaya 20 matematik öğretmeni gönüllülük esasına dayalı olarak katılmıştır.

3.4. Veri Analizi (Analysis of Data)

Araştırmada öğretmenlerin Matematik Dersi 7. Sınıf Öğretim Programı hakkında kendi özgün ifadelerine dayalı olarak elde edilen veriler kategorileştirilerek içerik analizi yoluyla değerlendirilmiştir. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. Veriler içerik analizi yapabilmek amacıyla "sürekli karşılaştırma yöntemi" ile değerlendirilmiştir. Sürekli karşılaştırma yöntemi araştırmacının yığın halindeki verileri açık ve öz bir şekilde ortaya koymasını sağlamaktadır [19]. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler, içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir. Bu amaçla toplanan verilerin önce kavramsallaştırılması, daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanması gerekmektedir [20].

Görüşme sırasında alınan notlar, programda yer alan unsurlar doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bu süreç içinde veriler yeniden organize edilmiş, daha önceden belirlenmiş kategorilere göre küçük anlamlı parçalara ayrılmış ve böylelikle sentezler yapıp örüntüler oluşturulmuştur. Öğretmenlerden elde edilen verileri kimliklerini açıklamadan sunabilmek ve karışıklığa sebebiyet vermemek için kodlama yapılmıştır. Bunun için öğretmenler görüşme sırasına göre "Ö1", "Ö2", "Ö3", "Ö4", "Ö5", "Ö6", "Ö7", "Ö8", "Ö9", "Ö10", "Ö11", "Ö12", "Ö13", "Ö14", "Ö15", "Ö16", "Ö17", "Ö18", "Ö19", "Ö20" şeklinde kodlanmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Bu bölümde araştırmacının amacına dayalı olarak matematik öğretmenlerinin 7. Sınıf matematik programının kazanımları, içeriği, öğrenme-öğretme süreci ile ölçme ve değerlendirme boyutlarına ilişkin görüşlerine yer verilmektedir.

4.1. İlköğretim Matematik Programının Kazanımlarına İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri (Teachers' Opinions About Gains in Mathematics Curriculum)

Araştırmaya katılan öğretmenlere ilk olarak kazanımların yeterince anlaşılır ifadelerden oluşup oluşmadığı sorulmuştur. Görüşmeye katılan öğretmenlerin yarısından fazlası (Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö13, Ö16, Ö18, Ö19, Ö20) kazanım ifadelerinin gayet anlaşılır olduğunu belirtirken öğretmenlerden bazıları da (Ö1, Ö2, Ö5, Ö12, Ö14, Ö15, Ö17) ifadelerin açık olmadığını vurgulamıştır. Öğretmenlerden biri ise (Ö9) kılavuz kitabı fazla kullanmadığı için kazanım ifadeleri hakkında fikri olmadığını söylemiştir. Bu konuda görüşmeye katılan öğretmenlerden bazılarının görüşü aşağıda verilmiştir:

Ö(20): "Evet, kazanımlar oldukça açık ifadelerle anlatılmıştır. Hatta ifadelerin yetersiz olabileceği durumlarda ilave açıklamalara yer verilmiştir."

Ö(19): "İfadeler bence gayet anlaşılır. İfadeler, öğrenciler konuyu öğrendikten sonra en basit olayda ne yapabileceğini anlatan kelimelerden oluşuyor."

Ö(17): "Hayır, daha açık ifadeler kullanılabilirdi."

Kazanımların öğrenciler tarafından kavranma ve sonuçta kazanımların tamamının gerçekleştirilme durumu sorusuna öğretmenlerin tamamına yakını (Ö1, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20) bu durumun değişkenlik gösterdiğini (öğrencinin seviyesine ve o dersteki içsel durumuna göre, kazanıma ayrılan süreye göre, kazanımın zorluğuna göre) belirtmişler, bazı kazanımların tüm öğrenciler tarafından kolayca kavranırken bazı kazanımların tam aksine sadece birkaç öğrenci tarafından kavranabildiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerden sadece ikisi

(Ö2, Ö12) kazanımların hiçbir şekilde kavranmadığını, dolayısıyla gerçekleştirilme oranının çok düşük olduğunu açıklamışlardır:

Ö(11): "Öğrenci seviyesine göre değişiyor muhakkak. Ancak eski programa göre daha iyi olduğunu söyleyebilirim."

Ö(7): "Kazanımlar üzerinde daha fazla durabilirsek hepsi kavriyor ancak bu da zaman darlığından dolayı bütün kazanımlar için mümkün olmuyor. Bu nedenle kazanımlarının tamamının gerçekleştirilebildiğini söyleyemem."

Ö(18): "Bazı kazanımların öğrenciler tarafından kavranıldığını söylemek oldukça güç zira onları biz öğretmenler bile zor anlıyoruz. Gerçekleştirilme konusunda zamanla yarışıyoruz. Etkinliklere zaman ayırdığımızda matematiğin özü olan işlem ve problem çözme basamaklarını es geçmek zorunda kalıyoruz. Bu da öğrenciyi matematiğin özünden uzaklaştırıyor."

Ö(12): "Mümkün değil kazanımların kavranması, çünkü ağır. Okulumuzun da bulunduğu çevrenin etkisi var tabii ki. En basit kazanımın gerçekleştirilme durumunun bir iki öğrenciyle sınırlı olduğunu söyleyebilirim."

Araştırmaya katılan öğretmenlere programın içeriği ile kazanımların tutarlı olup olmadığı sorulduğunda; öğretmenlerin çoğu (Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö14, Ö15, Ö18, Ö20) olumlu yanıt verirken; bazıları (Ö1, Ö4, Ö16, Ö19) 'kısmen', bazıları da (Ö9, Ö17) 'hayır' cevabını vermişlerdir. Ö13 kodlu öğretmen ise kılavuz kitabın içeriğini tam bilmediğini, sadece konu sırasına bakmak için kullandığını açıklamıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlası (Ö3, Ö4, Ö6, Ö7, Ö8, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö18, Ö20) kazanımların öğrencileri araştırmaya yönlendirebilecek nitelikte olduğunu belirtirken, diğer öğretmenler (Ö1, Ö2, Ö5, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö19) öğrencilerin zaten araştırmayı sevmediğini, dolayısıyla yeni programla bu alışkanlıklarının değişmediğini vurgulamışlardır.

Kazanımlara ilişkin son olarak öğretmenlere kazanımların gerçekleştirilmesi sırasında zorluk yaşayıp yaşamadıkları sorulmuştur. Bu konuda öğretmenler en çok zaman problemi yaşadıklarını (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13) vurgulamışlardır. Diğer nedenler ise; araç-gereç sıkıntısı (Ö17), sınıfların kalabalık olması (Ö16), öğrencilerdeki önyargı ve isteksizlik (Ö9, Ö19, Ö20), araştırma konusunda yaşanan sıkıntılar (Ö8), sınıflardaki seviye farkı (Ö14, Ö15) olarak sıralanmıştır. Bir öğretmen (Ö18) ise; en büyük problemin yeni programın amacını henüz kavrayamayan öğretmenlerden kaynaklandığını vurgulamıştır:

Ö(18): "Kazanımların gerçekleştirilmesi sırasında yaşanan problemlerin temelinde bence biz öğretmenler yatıyor. Öğretmenlerin yeni programa henüz adapte olamaması onları yeni programın özünden uzaklaştırıp eski sisteme göre ders işlemeye yönlendiriyor. Bu durum da yeni programa göre hazırlanmış kazanımların gerçekleştirilmesini olumsuz etkiliyor."

Ö(13): "Yeni programda kazanımların gerçekleştirilmesi etkinliklerin yapılmasına dayandırılmış. Ancak etkinliklerin yapılması konusunda da en büyük sıkıntıyı zaman kavramında yaşıyoruz. Maalesef haftada dört saat yetmiyor."

Ö(14): "Sınıflardaki seviye farkı önümüzdeki en büyük engel bence. Üst seviyedeki öğrencilerde herhangi bir sıkıntı yaşamıyoruz ancak alt seviyedeki öğrenciler kazanımı kavrayamadan konuyu geçtiğimiz zamanlar oluyor."

Ö(9): "Yeni program öğrencinin bilgiye kendisinin ulaşmasını istiyor. Ancak öğrencilerde önceden beri ileri gelen matematiğe karşı önyargı devam ettiği sürece kazanımların tam anlamıyla gerçekleştirilmesi mümkün değil."

4.2. İlköğretim Matematik Programının İçeriğine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri (Teachers' Opinions About Content in Mathematics Curriculum)

Araştırmaya katılan öğretmenlere yeni programda yer alan konular arasında bütünlük olup olmadığı sorulduğunda öğretmenlerin on biri (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö9, Ö12, Ö13, Ö14, Ö16, Ö17, Ö19) konular parçalandığı için kesinlikle bütünlük olmadığını savunurken; diğer öğretmenler (Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö10, Ö11, Ö15, Ö18, Ö20) bu konuda herhangi bir sıkıntı olmadığını belirtmişlerdir. Bu konuda bazı öğretmenlerin görüşü aşağıda verilmiştir:

Ö(13): "Konular merdiven şeklinde değil, parçalanarak yer almış. Örneğin çemberin çevresine bir ünite, dairenin alanına başka bir ünite yer verilmiş. Birbirinden kopuk konular da sürekli geri dönüşlere yani zaman kaybına yol açıyor."

Ö(20): "Konular sarmal bir şekilde helozonik olarak dizilmiş. Yani konular arasında bütünlük söz konusu."

Programda yer alan konuların öğrencilerin ilgilerini çekip çekmediği sorulduğunda öğretmenlerin çoğu (Ö1, Ö3, Ö6, Ö8, Ö10, Ö11, Ö12, Ö15, Ö17, Ö18, Ö19, Ö20) bu konuda olumlu görüş bildirirken; yedi öğretmen (Ö2, Ö4, Ö7, Ö9, Ö13, Ö14, Ö16) konuların kısmen ilgi çektiğini belirtmiştir. Sadece Ö5 kodlu öğretmen bu konuda olumsuz görüş bildirmiştir.

İçerikle ilgili son olarak öğretmenlere 7. sınıf matematik programında yer almasını veya çıkarılmasını istedikleri konu/konular olup olmadığı sorulmuştur. Bu konuda öğretmenler genelde (Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö18, Ö20) programı yeterli bulduklarını, konularda herhangi bir değişikliğe gidilmesine gerek olmadığını belirtmişlerdir. Diğer öğretmenlerin görüşleri ise aşağıdaki gibidir:

Ö(1): "Doğrusal grafikler yeni müfredatta yer aldığına göre iki bilinmeyenli denklemlere de yer verilmeli. Dörtgenler konusu daha ayrıntılı işlenmeli. Ayrıca tamsayılarda dört işlemin hepsi 6. sınıftan itibaren verilmeli."

Ö(2): "Dönüşüm geometrisi, koordinat sisteminde grafikler, cebirsel ifadelerin modellenmesi konuları 7. sınıf programından çıkarılmalıdır."

Ö(4): "Bence tamsayılar konusunun tamamı (tamsayılarda dört işlem) 7. sınıfa alınmalı."

Ö(14): "Permütasyon konusu 7. sınıfta verilmemeli. Ayrıca denklemler konusu 6. sınıftan 7. sınıfa kaydırılmalı."

Ö(15): "Konular sınıflara dağıtılmasın. Bir konuya başlandıysa o sınıfta bitsin. Örnek vermek gerekirse 6. sınıfta tamsayılarda sadece toplama ve çıkarmayı veriyoruz. Çarpma ve bölmeyi 7. sınıfta anlatıyoruz. Ya hepsi 6'da olsun ya da 7'ye alınsın. Buna denklemler konusunu da örnek verebiliriz. Aynı şekilde geometride de anlamsız parçalanmalar var."

Ö(16): "Tamsayılarda çarpma ve bölme 6. sınıfa alınsın. Oran-orantı ve denklemler konuları daha ayrıntılı işlensin. Konular her sınıfa parçalanıp her sene tekrar edileceğine her biri bütün olarak sınıflara dağıtılsın."

Ö(17): "Ölçüler konusu 7. sınıfta da ele alınsın. Hepsini 6. sınıfta anlatınca öğrenci karıştırıyor ve 7. sınıfa gelince unutuyor."

Ö(19): "Permütasyon ve Türk Bayrağı konuları çıkarılsın. Biraz da olsa özdeşlik ve çarpanlara ayırma konularına değinilsin."

4.3. İlköğretim Matematik Programının Öğretme ve Öğrenme Sürecine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri (Teachers' Opinions About Teaching-Learning Process in Mathematics Curriculum)

Araştırmaya katılan öğretmenlere yeni programın öğrenme ve öğretme sürecine ilişkin ilk olarak matematik derslerine ayrılan ders saati süresinin yeterliliği sorulmuştur. Öğretmenlerin istisnasız hepsi ders saati süresinin kesinlikle yeterli olmadığını vurgulamıştır. Buna neden

olan etkenlerin başında kazanımların çok fazla olması (Ö2, Ö6, Ö13, Ö16, Ö20) ve yeni programda etkinliklere çok fazla yer verilmesi (Ö1, Ö5, Ö17, Ö18, Ö19) gösterilmiştir. Ayrıca öğretmenler şu anda haftada 4 saat olan matematik dersine 2 saat de uygulama dersinin eklenmesi konusunda ortak görüş bildirmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlere matematik derslerini öğretirken hangi öğretim yöntemlerini daha çok kullandıklarını sorulduğunda büyük bir çoğunluğu (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7, Ö8, Ö9, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17, Ö19) düz anlatım yönteminin en çok tercih ettikleri yöntem olduğunu açıklamışlardır. Öğretmenlerden bazıları (Ö2, Ö10, Ö11, Ö15, Ö16, Ö18) aynı zamanda etkinlik merkezli yaklaşımı uygulamaya çalıştıklarını belirtirken bazıları (Ö4, Ö11, Ö18, Ö20) da öğrenci merkezli yöntemlerden (soru-cevap yöntemi, buluş yoluyla öğrenme, drama) faydalandığını ifade etmiştir. Ö12 kodlu öğretmen ise konunun niteliğine göre tüm öğretim yöntemlerini kullanarak maksimum verim almaya çalıştığını vurgulamıştır:

Ö(12): "Yöntemlerin hepsinden faydalanmaya çalışıyorum. Çeşitliliğin verim getireceğini düşündüğüm için yapıyorum bunu."

Ö(18): "Daha çok buluş yoluyla ve probleme dayalı işliyorum dersleri. Etkinlik ve sorularla da pekiştiriyorum."

Araştırmaya katılan öğretmenlere yeni programa göre ders işlerken ne gibi güçlüklerle karşılaştıkları sorulmuştur. Sorun çıkaran etkenlerin başında öğrenciler, aileler, fiziki imkansızlıklar, okul idareleri sayılmıştır. Öğretmenlerin altısı (Ö3, Ö4, Ö8, Ö9, Ö12, Ö15) ailelerin çok müdahil olduklarını ya da tam aksine velilerle iletişimsizlik yaşadıklarını, bu durumun da işbirliğini engellediğini vurgulamıştır. Beş öğretmen (Ö1, Ö4, Ö5, Ö16, Ö18) okulun bulunduğu sosyo-ekonomik çevrenin çok etkili olduğunu, kendi okullarında bu durumun kötülüğü sebebiyle büyük zorluklar yaşadıklarını belirtmişlerdir. Yedi öğretmen en büyük problemin maddi sorunlardan diğer deyişle okulun fiziki şartları ve araç-gereç eksikliğinden kaynaklandığını ileri sürmüştür. Öğretmenlerden ikisi (Ö2, Ö5) diğer sorunların bir şekilde bertaraf edilebileceğini ancak aşılması gereken en önemli sorunun öğrencilerin derse ilgisiz olmaları, hazırlıksız gelmeleri gibi durumların olduğunu vurgulamışlardır. İki öğretmen ise (Ö7, Ö14) bu konuda kayda değer bir sıkıntı yaşamadıklarını belirtmişlerdir:

Ö(15): "Çocuğu kendi haline bırakmayıp performans ödevine kadar yapan veliler var. Diğer taraftan çocuğunu dershaneye göndermekle her şeyi yaptığını zannedip hiç ilgilenmeyen veliler de var. Bizim okulun da öyle bir çevresi var ki aynı sınıfta hem profesör hem de kapıcı çocuğu var. Haliyle aradaki uçurum etkiliyor çünkü her telden veli var bizde. Anne - baba çalıştığı için okula yılda bir kez bile gelmeyen veli de var okuldan çıkmayan veli de var."

Ö(20): "Bu yeni program eğitimin ekonomi ayağına takılıyor. Yeni programın isteklerini yerine getirebilmek için donanımlı matematik laboratuvarı şart ama bizde yok. Çoğu okulda da olduğunu zannetmiyorum. Çünkü bir sürü yeni materyal eklendi programa. Bir de öğrencileri sürekli internete yönlendirmek zorunda kalıyoruz. Ama hepsinde bu imkan yok."

Ö(2): "En büyük problem öğrencilerden kaynaklanıyor. Derse karşı ilgisiz oldukları için ders öncesi herhangi bir hazırlık da yapmıyorlar. Neyi fazla kullansak ondan sıkılıyorlar. Sürekli etkinlik yapmak da cazip gelmiyor örneğin."

Öğrenme-öğretme süreci ile ilgili son olarak öğretmenlere ders işlerken hangi materyalleri kullandıkları, bu materyallerin programda mı önerildiği yoksa kendilerinin mi düşündüğü sorulmuştur. Öğretmenlerin önemli bir kısmı (Ö4, Ö7, Ö12, Ö13, Ö14, Ö17, Ö18, Ö19) eski programdan kalan materyallerle devam etmeye çalıştıklarını çünkü yeni programın gerektirdiği araç-gereçlerin henüz okullarına gelmediğini belirtmişlerdir. Sekiz öğretmen (Ö2, Ö3, Ö8, Ö10, Ö11, Ö15, Ö16, Ö20) yeni programın gerektirdiği materyalleri (cebir karoları, sayma pulları, kesir kartları,

tangram, ...) kullandıklarını ya da kitapta önerilen ve fazla masraf gerektirmeyen materyalleri yapmaya çalıştıklarını vurgulamışlardır. Sadece Ö6 kodlu öğretmen kılavuz kitapta önerilen materyallerin okullarında bulunmadığını ancak kendilerinin okulda bunları yaptıklarını (geometri tahtası, el işi kağıtlarından da olsa cebir karoları, kartondan sayma pulları gibi) ifade etmiştir. Üç öğretmen ise (Ö1, Ö5, Ö9) ders işlerken hiçbir materyal kullanmadıklarını açıklamışlardır.

4.4. İlköğretim Matematik Programının Değerlendirme Sürecine İlişkin Öğretmenlerin Görüşleri (Teachers' Opinions About Evaluation Process in Mathematics Curriculum)

Araştırmaya katılan öğretmenlere yeni öğretim programına göre öğrencileri değerlendirirken ilk olarak ürün dosyası kullanıp kullanmadıkları ve kullanıyorlarsa değerlendirme ölçeğini nasıl hazırladıkları sorulmuştur. On öğretmen (Ö3, Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö17) değerlendirmede ürün dosyasından faydalandığını; puanlama içinse genelde öğretmen kılavuz kitabından ya da internetten yararlandıklarını, bazen de kendileri değerlendirme ölçeği hazırladıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerden üçü (Ö2, Ö10, Ö11) ürün dosyasını kısmen kullandıklarını açıklarken, yedi öğretmen (Ö1, Ö5, Ö6, Ö12, Ö18, Ö19, Ö20) hiç kullanmadıklarını, bunun da sebebini kalabalık sınıfların olması ya da zamanın olmaması olarak açıklamışlardır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı değerlendirmede kullanmak üzere proje çalışmaları ve performans değerlendirme yaptıklarını vurgulamıştır. Proje çalışmalarının genelde kılavuz kitaptan seçildiği, internetten de faydalandığı ve öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya koyabilecekleri, biraz da el becerilerini yansıtan konulardan oluştuğu belirtilmiştir. Performans değerlendirmeden ise olması gerektiği gibi her dönem muhakkak faydalandığı vurgulanmıştır.

Öğretmenlere yeni program hakkında velilerin bilgilendirilme durumları sorulduğunda ise iki öğretmen dışında (Ö2, Ö8) diğer öğretmenler velilerin kesinlikle bilinçsiz olduklarını savunmuşlardır. En çok dile getirilen konu ise velilerin ya çok ilgisiz olması ya da öğrencilerin tamamen SBS'ye yönelik hazırlanmalarını istemeleri olmuştur. Bu konuda öğretmenlerden bazılarının görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö(2): "Valla bizden daha bilinçli olduklarını bile söyleyebilirim. Bir de artık onlara çok yük düştüğünü düşündükleri için yeni sistemden şikayetçiler."

Ö(16): "Yeterince ilgi ve bilgileri yok. Dershaneye göndermekle her şeyi yaptıklarını zannediyorlar. Bir de çoğu ilkokul mezunu ve bilinçsiz."

Ö(19): "Hayır ne düşündüklerini bile bilmiyorum."

Ö(18): "Veliler zaten bilinçsiz ama velilerden çok öğretmenler bilgilendirilmemiş."

Ö(5): "Veliler SBS'yi biliyor başka bir şeyi değil. SBS'de etkili olduğunu bildikleri için bol not istiyorlar."

Ö(1): "Her şeyden şikayetçiler. Sorumluluk istemiyorlar."

Ö(17): "Biz elimizden geldiğince bilgilendirmeye çalışıyoruz ama bu konuda onlara da seminerler düzenlenebilir."

Araştırmaya katılan öğretmenlere programın basamaklarına ilişkin sorular yöneltildikten sonra son olarak 7. sınıf matematik dersi yeni öğretim programına ilişkin eklemek istedikleri sorun, görüş, istek ve öneriler sorulmuştur. Bu soruyu öğretmenlerin beşi (Ö3, Ö7, Ö10, Ö17, Ö19) söylenecek her şeyi soruları cevaplarken söylediklerini belirterek cevaplamamıştır. Diğer öğretmenlerin cevapları ise aşağıda verildiği gibi olmuştur:

- Ö(1): "Herkesin özel okulda olduğu zannedilerek hazırlanan bu yeni programı istemiyorum. En azından konu dağılımı bari bütün kitaplar için yeniden düzenli bir şekilde yapılsın."
- Ö(2): "Ders kitabı kesinlikle değişmeli. Çalışma kitabındaki sorular ağır. Daha anlaşılır sorular istiyorum."
- Ö(4): "Kesinlikle ders saati artırılsın. Konu dağılımları yeniden yapılsın. Etkinlik ve performans ödevlerine daha az süre verilsin."
- Ö(5): "7. sınıflarda MEB'in kitabı daha iyiydi, özel yayınevlerinin kitapları çok kötü."
- Ö(6): "7. sınıfların programı güzel ama kitapları kötü. Ayrıca ders saati yetersiz."
- Ö(8): "Etkinlikler çok fazla. Ders saatimiz zaten yetersiz, üstüne bir de konular yoğun olunca yetiştiremiyoruz. Yeni programın uygulanmasında en büyük engel bu. Bu yüzden her şeyden önce ders saatinin artırılması gerekir. SBS'deki soruların her zaman kılavuz kitaplardaki içerikten gelmesi şart. Zamanım yeterli olduğunda yeni programı aynen olmasa da büyük oranda uygulayacağıma inanıyorum."
- Ö(9): "Yeni programı çok fazla uygulayamıyorum. Eskiye dönüş başladı çoğu öğretmenlerde. Zaten sadece biz değil kılavuz kitaplar da eskiye benzemeye başladı."
- Ö(11): "Etkinlikler için matematik sınıfı istiyorum. Yeterli donanım ve matematik sınıfı olduğu takdirde işimiz kolaylaşır. Aslında bizim dersimiz için çok şart olmasa da bilgisayar yazılımları ile yeni programın desteklenmesi iyi olur."
- Ö(12): "Etkinlikler için yeterli zaman ve araç-gerece ihtiyacımız var."
- Ö(13): "Ders saatinin artırılması gerekir müfredatın yetişmesi için."
- Ö(14): "En büyük sorun konuların ağır olması ve zamanın yetersizliği."
- Ö(15): "Konuların bütünlüğü sağlansın."
- Ö(16): "Öğrenciler sorumluluk almaktan kaçıyorlar. Okulda verilen eğitimle SBS'nin tutarsız olduğuna inanan öğrenci kendini testlere veriyor ve etkinliklerde görev ve sorumluluk almak istemiyor."
- Ö(18): "Ders kitapları yeniden incelenip konuyla uzaktan ilgili olan etkinlikler çıkarılsın. SBS'deki sorularla kitaptakiler paralel olsun. Kağıdı makası alın, matematik dersini böyle işleyin diyen yeni sistemin sınavlarda bunu göz ardı etmemesini istiyorum."
- Ö(20): "Halen birçok okulda kendi branşının dışında öğretmenlik yapan arkadaşlar var. Sistem içerisinde böyle bir çarpıklık varken, bu denli profesyonellik gerektiren bir programın yürürlüğe girmesi beklentileri yükseltmiştir. Bu da başarılı-başarısız ayrımını daha da belirginleştirmektedir. Öneri olarak ise ya program daraltılsın ya da ders saati artırılsın. Bu, programa bakışı değiştirmeye tek başına yetecek bir değişiklik."

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Araştırmaya katılan öğretmenler, 2004 ilköğretim matematik programında yer alan kazanımları yeterince anlaşılır ve öğrenci seviyesine uygun bulmuşlardır. Ancak bu durumun kazanımın niteliği ve öğrenci seviyesi gibi değişkenlere bağlı olarak değişkenlik gösterebildiği, "Ö(16): Kazanımlar orta seviye ve üstüne hitap ediyor. Bölgesel farklılıklar gözatılmemiş. Bizim okulumuzda da ortalama başarı düşük olduğu için bizim öğrencilerimize uygun değil." gibi ifadelerden anlaşılmaktadır. [9]'un araştırmasından elde ettiği bulgulara göre de matematik dersi yeni öğretim programındaki kazanımlar açık ve net olarak ifade edilmiş ve kazanımlar programın genel amaçlarıyla uyumlu hale getirilmiş, dolayısıyla öğretmenler yeni programı daha benimsemiş ve önemsemiştir. Bu sonuç aynı zamanda [21 ve 22] araştırmalarından elde edilen sonuçlar ile örtüşmektedir.

Kazanımların gerçekleştirilme konusunda ise öğretmenler, bu durumun yine öğrenci seviyesi ve kazanımın niteliğine bağlı olduğu konusunda hemfikir olmuşlardır. Kazanımların gerçekleştirilmesi konusunda öğretmenlerin önlerindeki en büyük engel ise 'süre yetersizliği' olarak karşımıza çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, görüşme formunun ilerleyen kısmındaki sorularında sık sık olduğu gibi bu soruda da "Ö(7): *Kazanımlar üzerinde daha fazla durabilirsek hepsi kavriyor ancak bu da zaman darlığından dolayı bütün kazanımlar için mümkün olmuyor. Bu nedenle kazanımlarının tamamının gerçekleştirilebildiğini söyleyemem.*" şeklindeki ifadelerle süre yetersizliğini dile getirmişlerdir. Bu sonuç, [9]'un araştırmasında ulaştığı 'etkinliklerin fazlalığı ve sürenin yetersizliği uygulamada bazı önemli sorunlar çıkarmaktadır' sonucu ile benzerlik göstermektedir.

Kazanım sayısının yeterliliği ve kazanımların niteliği konusunda ise öğretmenler olumlu görüş bildirerek bu konuda önemli bir sorun olmadığını belirtmişlerdir. Bu durum da öğretmenlerin problem yaşadığı konunun kazanımlarla ilgili değil, kazanımların öğrencilere verilmiş şekli ve süresi ile ilgili olduğu şeklinde yorumlanabilir. Zira öğretmenler kazanımların içerikle uyum içinde olduğu konusunda da görüş birliğine varmışlardır. Ancak bu konuda Ö13 kodlu öğretmenin yanıtı istisnai nitelik taşısa da dikkat edilmesi gereken bir durumdur. Bu öğretmen; kılavuz kitabın içeriğini bilmediğini çünkü kılavuz kitabı sadece konuların sırasına bakmak için kullandığını vurgulamıştır. [12] yaptıkları araştırmada; yeni programda yer alan kazanımların, anlamlı öğrenmeyi desteklemesi, öğrencileri istenilen düzeyde geliştirmesi, matematiğin genel amaçlarını gerçekleştirmesi bakımından yeterli olduğu sonucuna varmışlardır. Bu sonuç da bu araştırmada elde edilen öğretmenlerin kazanımların niteliğini yeterli buldukları sonucu ile örtüşmektedir.

Araştırma bulguları; öğretmenlerin, kazanımların öğrencileri araştırmaya yönlendirmesi durumundan memnun olduklarını ortaya koymuştur. Bu durumu da "Ö(8): *Zaten bu sistemin matematiğe olan en büyük katkısı öğrencilerin matematiği araştırarak öğrenmesi ve pekiştirmesidir.*" gibi ifadelerle dile getirmişlerdir. Ancak araştırma yaparken öğrencinin takip edilmesi gerektiğini, suistimal edilebilecek bir durum olduğunu (internet cafelere oyun oynamak için gitmek gibi) da vurgulamışlardır. Bu açıklamalar da gösteriyor ki 'öğrenciler ödev konusunda bile olsa takip altına alınmalıdır' görüşü öğretmenler tarafından hala benimsenmektedir. Ayrıca [11] de; ilköğretim 6. sınıf matematik programının pilot uygulamasının değerlendirilmesine yönelik çalışmalarında öğretmenlerin, velilerin ve öğrencilerin yapılan araştırma ödevleri sürecinde ulaşılacak kazanımlar konusunda farkındalıklarının yeterli düzeyde olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Kazanımların gerçekleştirilmesi sırasında en büyük problemin zaman sıkıntısı olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanında sınıfların kalabalık olması, materyal eksikliği ve öğrencilerdeki önyargı da dile getirilen diğer önemli sorunlar olmuştur. Ancak bir öğretmenin verdiği "Ö(18): *"Kazanımların gerçekleştirilmesi sırasında yaşanan problemlerin temelinde bence biz öğretmenler yatıyor. Öğretmenlerin yeni programa henüz adapte olamaması onları yeni programın özünden uzaklaştırıp eski sisteme göre ders işlemeye yönlendiriyor. Bu durum da yeni programa göre hazırlanmış kazanımların gerçekleştirilmesini olumsuz etkiliyor."* cevabı da manidardır. Yapılan birçok araştırmada da ([1, 23, 15, 24, 22, 25, 26 ve 27]) öngörülen ders saati süresinin yetersiz olması, etkinliklerin fazla olması ve sınıfların kalabalık olmasının programın uygulanmasının önündeki en büyük engel olduğu tespit edilmiştir.

Görüşmelerde programın içeriği ile ilgili elde edilen en ilginç sonuç, öğretmenlerin içerikteki konuların parçalanmış olmasından şikayet etmeleri olmuştur. Bu sonuç; öğretmenlerin yapılandırıcılığın gereği olan sarmal yapı hakkında bilgilerinin olmadığını gösterdiği için ilginçtir.

Öğretmenler konuların sarmal bir şekilde sıralanmasını konuların parçalanması olarak algılamışlardır.

Öte yandan öğretmenler konuların grup çalışmasına uygun olduğu hakkında görüş birliğine varırken, büyük bir çoğunluk konuların bireysel çalışmaya uygun olmadığını belirtmiştir. Bu durum da öğretmenlerin matematikte konuları öğrenmenin bireysel çalışmayla mümkün olmayacağına, mutlaka rehberliğe ihtiyaç duyulacağına inandıklarını göstermektedir.

Öğretmenlerin yeni programda yer alan konuları ilgi çekici bulmaları ise bu programı eskilerinden ayıran önemli bir özellik olmuştur. Başta öğreticilerin konuların ilgi uyandırdığına inanması öğrenenleri de motive edebilmesi açısından önemlidir. Bu sonuç, [1, 9, 22 ve 21] araştırmalarının sonuçları ile benzerlik göstermektedir.

Öğrenme-öğretme sürecine ilişkin elde edilen en çarpıcı sonuç; hiçbir öğretmenin matematiğe ayrılan haftalık ders saatini yeterli bulmaması olmuştur. Öğretmenlerin büyük bir oranla yeni programı uygularken düz anlatım yöntemini tercih ettiklerini açıklaması, bu konuda eski programa göre fazla bir değişiklik olmadığını göstermektedir. [1 ve 9] de yaptıkları araştırmalarda, geleneksel yaklaşımın benimsendiği öğretim yöntem ve tekniklerinin halen sıklıkla kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmen merkezli anlayışa sahip eski programların vazgeçilmez yöntemi olan düz anlatım yöntemi, öğrenciyi merkeze alan yeni programda da geçerliliğini sürdürmektedir. Ancak bazı öğretmenlerin verdikleri cevaplardan (Ö18): "*Daha çok buluş yoluyla ve probleme dayalı işliyorum dersleri. Etkinlik ve sorularla da pekiştiriyorum.*") eskiye oranla nispeten bir gelişme olduğunu gösterir niteliktedir. [28] araştırmasının sonucunda, genelde öğretmenlerin matematik öğretme yollarını tam olarak değiştiremediklerini fakat bunu az da olsa yapmaya çalıştıklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla bu bulgu, bu çalışmanın sonucunu desteklemektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, ders işleme esnasında öğretmenlerin önündeki en büyük engel öğrencilerin önyargıları ve derse hazırlıksız gelmeleri olmuştur. Öğretmenler bunu aşmanın yolunun her öğrenciye göre ders işlemekten geçtiğini ancak buna da ders saati süresinin ve sınıf mevcutlarının kalabalık olmasının izin vermediğini açıklayarak yine ders saati ve kalabalık sınıf sorununa işaret etmişlerdir. Nitekim etkinliklerin yapılma oranları sorulduğunda da zaman probleminde dolayı tamamının yapılmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Uygulama aşamasında karşılaşılan diğer güçlükler ise okul idarelerinden ve velilerden yeterli destek alınamaması, etkinlikler için gerekli olan araç-gereçlerin eksikliği, çok sayıda ölçme-değerlendirme etkinliğinin olması olarak sıralanmıştır. Bu sonuç da [9, 12 ve 24]'ün araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Söz konusu araştırmalarda [9] okullardaki fiziki altyapı eksikliğini; [24], yönetici ve veli desteğinin olmayışını; [12] ise etkinliklerin yoğun ve sınıfların kalabalık olmasını programın uygulanmasının önündeki önemli engeller olarak açıklamışlardır.

Yeni programın değerlendirme süreci ile ilgili elde edilen bulgulara göre, proje ve performans ödevlerinin uygulanma oranları yüksek çıkarken ürün dosyası kullanma oranı ise oldukça düşük çıkmıştır (öğretmenlerin ancak yarısı ürün dosyasından faydalandığını belirtmiştir). Bu da değerlendirme sürecine öğretmenlerin daha fazla zaman ayırmak istemediklerinden kaynaklanıyor olabilir. Çünkü öğretmenler yazılılar, performans görevleri ve proje ödevlerinin çok zaman alıcı olduğunu, ilave olarak ders içi performans notu da verdikleri için bunların dışında değerlendirme aracına gerek duymadıklarını belirtmişlerdir. [29] yaptığı araştırmada, programı uygulamada en fazla zorlanılan kısmın ölçme-değerlendirme olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bunun da sebeplerinden birinin ölçme-değerlendirme yöntemlerinin çok olması olarak açıklamıştır.

Akran değerlendirme konusunda ise ürün dosyasında elde edilen oran da yakalanamamıştır. Hatta iki öğretmenin (Ö1, Ö14) akran değerlendirmesini bilmediklerini söylemesi öğretmenlerin bu konuda bilgilendirilmeleri

hususundaki eksikliği gözler önüne sermektedir. Ortada öğretmenlerin bilgilendirilmeleri gerektiği gerçeği varken, öğretmenlerin de velilerin bilgilendirilmeleri gerektiğine inanmaları manidar bir sonuçtur. Öğretim zincirindeki halkaların her biri, diğerlerinin bilgilendirilmeleri gerektiğine inanmaktadır.

[9] araştırmasının sonucunda, yeni programın ölçme-değerlendirme boyutunda öğretmenlerin görüşlerinin ortalamasını "Kısmen Katılıyorum" düzeyinde bulmuştur. Yine bu araştırmanın sonuçlarına benzer olarak [30] yaptıkları araştırmada, yeni programda çeşitli değerlendirme yöntemlerinin kullanılarak bireysel farklılıkların göz önünde bulundurulduğu ancak sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve öngörülen sürenin yetersiz olmasının uygulamada büyük engel oluşturduğu sonucuna varmışlardır.

Öğretmenlerin programa ilişkin son sözleri konuların yeniden düzenlenip bütünlüğün sağlanması ve ders saati süresinin artırılması şeklinde olmuştur.

Sonuç olarak bu araştırmanın bulguları 2004 Matematik Dersi Öğretim Programı'nın genel olarak öğretmenler tarafından olumlu bulunmakla beraber uygulamada bazı sorunlar yaşandığını göstermiştir. Bu sorunların temelinde matematik ders saati süresinin yetersizliği, sınıf mevcutlarının kalabalık olması ve etkinliklerin fazla olması yatmaktadır. Öğretmenler özellikle yeterli süre olduğu takdirde programın tüm gereklerini yerine getireceklerini vurgulamışlardır. Yapılan birçok araştırma da ([1, 9, 22, 15, 24, 25 ve 27]) bu sonucu destekler niteliktedir.

Öğretmenlerin yeni programın uygulaması ile ilgili olarak, eski programdan kalma alışkanlıklarını devam ettirdikleri için yeni programın unsurlarına uyum sağlamakta güçlük çektikleri gözlenmiştir. Ayrıca öğretmenlerin okuldaki fiziki koşullardan kaynaklanan güçlükler için okul idarecilerinden daha fazla ilgi bekledikleri söylenebilir.

Öğretmenler geçen yıl kullanılan öğretmen kılavuz kitabından memnun olmadıklarını, bu nedenle daha iyi rehberlik edebilecek başka bir kaynağa ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bu durumun öğretmenleri eski programı kullanma alışkanlıklarına biraz daha sevk ettiği söylenebilir. Nitekim [1] de yaptığı araştırmada, öğretmenlerin kendilerine daha iyi yön verebilen, daha açıklayıcı bir kılavuz kitaba ihtiyaç duydukları sonucunu elde etmiştir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç da öğretmenlerin kendilerinin de satır aralarında ifade ettikleri gibi yeni programın tanıtımına yönelik ciddi ve sistematik bir hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları gerçeğidir. Bu sonuç öğretmenlerin bazılarının hala sarmal eğitim yapısı ve akran değerlendirme gibi yeni programın önemli unsurlarından haberlerinin olmaması gerçeğinden çıkarılabilir. Ayrıca [24] de, "Yeni İlköğretim Programının Öğretmenler Tarafından Değerlendirilmesi" isimli araştırmasında; öğretmenlerin yeni programın amaçları ve unsurları konusunda ciddi bir bilgilendirmeye ihtiyaç duydukları sonucunu elde etmiştir. Amerikan Ulusal Matematik Öğretmenleri Konseyi'ne göre, öğretmenler matematik eğitimini ve öğretimini değiştirmek için yegane anahtarlardır [31]. Amerika'da yapılan araştırmalar göstermiştir ki; konulan standartlar matematik öğretimini geliştirici nitelikte olsa bile öğretmenler bunu kullanmazsa, sınıflar hep aynı kalır. Ayrıca programın uygulayıcısı olan öğretmenlere yeterince bilgi verilirse onu olumlu bir şekilde uyguladılar [32]. Bu sonuç da öğretmenlerin eğitime verdiği önem bakımından bu araştırmanın sonucunu destekler niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular ışığında aşağıdaki öneriler sunulabilir:

- Öğretmenler, yeni programda kendilerine öngörülen görevler konusunda farkındalıklarının artırılması için kapsamlı ve uygulamalı bir hizmet içi eğitimden geçirilebilir. Bu konuda üniversitelerin eğitim fakülteleri ile işbirliği sağlanabilir. Bu durum, araştırmaya katılan

öğretmenlerin yaklaşık yarısının yeni programla ilgili hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmesi nedeniyle önemlidir.

- Sadece öğretmenler değil, okul yöneticileri ve velilere yönelik de programın tanıtılması ve programın gerektirdiği uygulamaların anlatılması için bilgilendirici seminerler düzenlenebilir. Zira öğretmenlerin en çok şikayet ettikleri konuların başında programın uygulama aşamasında okul idaresi ve ailelerden destek görememeleri gelmiştir. Ayrıca bu durum, yeni programın zorunlu kıldığı öğretmen-veli-okul idaresi işbirliğinin sağlanması açısından da önemlidir.
- Bu araştırmadan elde edilen önemli sonuçlardan bir tanesi öğretmenlerin çoğunun okullarındaki fiziki donanımı yetersiz bulması olmuştur. Yeni öğretim programı beraberinde yeni öğretim araç ve gereçlerini, donanımlı sınıf ortamını, teknolojik yeterliliği olan sınıfları zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle okulların fiziki alt yapıları yeni programın başarıyla uygulanabilmesi için uygun şartlara getirilebilir.
- Sınıfların donanımı kadar önemli bir diğer sorun olan sınıf mevcutlarının çok kalabalık olduğu okullarda bu durum çözüme kavuşturulabilir. Bu sorunla eğitim-öğretime devam eden öğretmenler sık sık kalabalık mevcutlardan dolayı ödev kontrolü yapamamak, bireysel farklılıklara dikkat edememek gibi önemli sıkıntılarını gündeme getirmişlerdir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamının matematik dersine ayrılan haftalık ders saatini yetersiz bulması önemli bir sorundur. Haftalık matematik ders saati süresi yeni programın vazgeçilmez unsuru olan etkinliklerin tamamının başarıyla uygulanabilmesi için yeniden gözden geçirilebilir.
- Çoklu zeka kuramının ilkeleri göz önünde bulundurularak dersler mümkün olduğunca her öğrencinin kişisel özelliklerine göre yapılandırılabilir. Bir başka ifadeyle seviye farklılıkları göz ardı edilmeden ders içi etkinlikler çeşitlendirilebilir; çünkü araştırmaya katılan öğretmenler ders içeriğinin orta ve üstü seviyeye hitap ettiğini belirtmişlerdir.
- Programın yeniliklerinden olan öğretmen kılavuz kitaplarında daha sade bir dil ile kullanılmalı ve pratik etkinliklerle donatılacak şekilde yeniden ele alınabilir. Zira araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli bir kısmı kılavuz kitaptaki ifadeleri anlaşılır bulmadığından bu kitabı sadece konuların işleniş sırasına bakmak için kullandığını belirtmiştir.
- Programın değerlendirilmesi sürekli kılınmalı, dönütlere önem verilebilir. Öğretmenlerin en çok sıkıntı çektikleri ölçme - değerlendirme konusunda, kılavuz kitapta daha sade ve yönlendirici ifadeler yer verilebilir.
- Öğretmen kılavuz ve öğrenci çalışma kitabında yer alan sorular, SBS'de çıkan sorulara paralel olacak şekilde yeniden düzenlenebilir. Bu durum, özellikle yardımcı kaynağı olmayan öğrenciler için önemlidir.
- Kılavuz kitapta yer almayan kazanımlarla ilgili çalışma kitabında soru sorulması bir çelişki oluşturmaktadır. Hazırlanacak yeni kitaplarda bu durum düzeltilebilir.
- Programın bütün okullarda aynı ölçüde uygulanabilmesi için fırsat eşitliğinin sağlanıp sağlanmadığı gözden geçirilebilir.
- Bu araştırma Eskişehir'deki ilköğretim okullarında görev yapan 20 matematik öğretmeni ile sınırlıdır. Yeni programın değerlendirilmesi farklı illerdeki görüşme grupları ile hatta öğrenci, veli ve yöneticiler ile de yapılabilir.

NOT (NOTICE)

Bu makale 2009 yılında Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilen "Yedinci Sınıf Matematik Dersi Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasından derlenmiştir.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Orbeyi, S., (2007). İlköğretim matematik dersi öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
2. Özdaş, A., (1996). Ülkemizde genel eğitim sorunları içerisinde matematik eğitimi ve sorunları. Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(2), ss:55-69.
3. Baykul, Y., (1999). İlköğretimde matematik öğretimi, öğretmen el kitabı: Modül 6. Ankara: Milli Eğitim Yayınları.
4. Akbaba, T., (2004). Cumhuriyet döneminde program geliştirme çalışmaları. Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi, Yıl: 5, Sayı: 54-55. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/sayi54-55/akbaba.htm>, erişim tarihi: 14/04/2009.
5. Baykul, Y., (2005). İlköğretimde matematik eğitimi (1-5. sınıflar). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
6. Pesen, C., (2005). Yapılandırıcı öğrenme yaklaşımına göre yeni ilköğretim matematik Programının değerlendirilmesi. Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programları'nı Değerlendirme Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Tekişik Eğitim Araştırma Geliştirme Vakfı, Kayseri, ss:273-281.
7. Balkı, A.G., (2003). Proje temelli öğrenme yönteminin Özel Konya Esentepe İlköğretim Okulu tarafından uygulanmasına yönelik değerlendirme. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
8. MEB., (2005). İlköğretim matematik 6-8. sınıflar öğretim programı kitabı. Ankara: MEB Yayınları.
9. Sarier, Y., (2007). Altıncı sınıf matematik öğretmenlerinin matematik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
10. Akkaya, A.O., (2008). 6. Sınıf matematik ders öğretim programının uygulanabilirliğine ilişkin öğretmen görüşleri. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
11. Artut, P.D. ve Bal, A.P., (2007). Matematik öğretim programının değerlendirilmesi. 6. Matematik Sempozyumu, TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Ankara.
12. Köse, E., Koçyiğit, S., Tuğluk, M.N., Çelik, M. ve Yazar, A., (2006). 2004 İlköğretim matematik programının eğitsel eleştiri modeline göre değerlendirilmesi. 15. Eğitim Bilimleri Kongresi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
13. Gündoğar, A., (2006). 2005-2006 Yılında değişen ilköğretim programının uygulanma durumu (Adıyaman ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
14. Checkley, K., (2006). The essentials of mathematics K-6: effective curriculum, instruction and assessment. Association for Supervision and Curriculum Development.
15. Kalender, A., (2006). Sınıf öğretmenlerinin yapılandırmacı yaklaşım temelli yeni matematik programının uygulanması sürecinde karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların çözümüne yönelik önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
16. EARGED., (2005). Yeni ilköğretim programlarının değerlendirilmesi. Ankara: MEB Yayınları.

17. Karasar, N., (1998). Bilimsel araştırma yöntemi, 8. Basım. Ankara: Nobel Yayınevi.
18. Türnüklü, A., (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: görüşme. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi, 24, ss:543-559.
19. Kvale, S., (1996). Interviews: An introduction qualitative research interviewing. London: Sage Publication Ltd.
20. Yıldırım, A. ve Şimşek, H., (2004). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
21. Bulut, İ., (2006). Yeni ilköğretim birinci kademe programlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
22. Yılmaz, T., (2006). Yenilenen 5. sınıf matematik programı hakkında öğretmen görüşleri (Sakarya ili örneği). Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
23. Özen, H., (2006). Türkiye’de etkili matematik öğretimi için 1968-2005 yılları arasında geliştirilen ilköğretim (1-5) matematik programlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü.
24. Korkmaz, İ., (2006). Yeni ilköğretim programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, Kök Yayıncılık, ss:300-311.
25. Selvi, K., (2006). İlköğretim programlarının sınıf öğretmeni görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. 15. Eğitim Bilimleri Kongresi, Muğla Üniversitesi, Muğla.
26. Soyca, S.B., (2006). 2005 yılı ilköğretim 5. sınıf matematik programının değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
27. Temiz, N., (2005). İlköğretim 4. sınıf matematik dersi yeni öğretim programının yansımaları. XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Pamukkale Üniversitesi, Denizli, Bildiri Kitabı, Cilt: 2.
28. Stigler, J.W., Gonzales, P., Kawanaka, T., Knoll, S., and Serrano, A., (1999). The times videotape classroom study: methods and findings from an exploratory research project on eighth-grade mathematics instruction in Germany, Japan and The United States. Education Statistics Quarterly, 1(2), pp:109-112.
29. Gözütok, D., Akgün, Ö.E. ve Karacaoğlu, C., (2005). İlköğretim programlarının öğretmen yeterlilikleri açısından değerlendirilmesi. Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programları’nı Değerlendirme Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri.
30. Özdaş, A., Tanışlı, D., Köse, N.Y. ve Kılıç, Ç., (2005). Yeni ilköğretim matematik dersi (1-5) öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi. Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu, Erciyes Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Kayseri.
31. NCTM., (1999). Executive summary principles and standards for school mathematics, <http://www.nctm.org/standards> erişim tarihi: 17/06/2009.
32. Rea-Dickens, P. and Germana, K., (2001). Evaluating curriculum change in Hall D., R.; Hawimng, A., (Eds.), Innovation in English language teaching a reader. London & New York: British Library Cataloguing in Publication.